

Số: **243/2022/QĐST-VDS**

Thành phố Huế, ngày 12 tháng 9 năm 2022

**QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự**

TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ HUẾ, TỈNH THỪA THIÊN HUẾ

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Ngô Văn Nam.

Thư ký phiên họp: Bà Lê Thị Thuận – Thư ký Tòa án nhân dân thành phố Huế.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Huế tham gia phiên họp:
Ông Nguyễn Trường Thi - Kiểm sát viên.

Ngày 12 tháng 9 năm 2022, tại trụ sở, Tòa án nhân dân thành phố Huế mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 177/2022/TLST-VDS ngày 03 tháng 8 năm 2022 về việc Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 64/2022/QĐST-VDS ngày 30 tháng 8 năm 2022, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:

Bà Lê T.M, sinh năm 1956; Địa chỉ: Đường Nguyễn Phong Sắc, phường X, thành phố H; có mặt.

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

+ Anh Đinh Q.T, sinh năm 1981; Địa chỉ: Đường Bà T, phường X, thành phố H; có mặt.

+ Chị Đinh T.D.T, sinh năm 1982; Địa chỉ: Đường Hoàng D, phường T; có mặt.

+ Anh Đinh N.T1, sinh năm 1989; Địa chỉ: Đường Nguyễn Phong S, phường X, thành phố H; có mặt.

+ Anh Đinh N.T2, sinh năm 1992; Địa chỉ: Đường Nguyễn Phong S, phường X, thành phố H; có mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự đề ngày 23/6/2022, bản tự khai và tại phiên họp, người yêu cầu là bà Lê T.M trình bày:

Anh Đinh N.T là con trai của bà Lê T.M và ông Đinh N.Đ (chết năm 2019). Khi mới sinh ra có biểu hiện chậm biết đi, cầm đũa cầm sinh, không nói được, chỉ biết ú ớ và thường xuyên chảy nước miếng. Năm 1994, anh T có đi học tại trường khuyết tật V.N trong 03 năm nhưng không tiếp thu được, sau đó, các khớp xương và gân cơ của anh T bị co rút, không thể ngồi và đi đứng. Năm 2001, gia đình bà M đưa anh T đi châm cứu, bấm huyệt nên có đi đứng khập khiễng được. Năm 2004, anh T phát sinh các biểu hiện của bệnh tâm thần như: La hét, khóc thét, tự hành hạ gây thương tích cho bản thân và nhiều lần uy hiếp hành hung người thân trong gia đình. Qua khám và điều trị tại Trạm Y tế phường X thì anh T được chẩn đoán bị “Tâm thần phân liệt” và được Nhà nước hỗ trợ cho thăm khám và điều trị tại Bệnh viện tâm thần H. Hiện tại, anh T vẫn đang điều trị ngoại trú và uống thuốc thường xuyên nhưng tình trạng bệnh vẫn không thuyên giảm mà ngày càng nặng hơn, mọi sinh hoạt cá nhân của anh T đều phải do người nhà trực tiếp chăm sóc. Anh T đang hưởng chế độ trợ cấp xã hội hàng tháng của người khuyết tật theo quy định của Nhà nước.

Hiện nay, anh T bị tâm thần nặng, không nhận thức được gì; để bảo vệ các quyền và lợi ích hợp pháp của anh T theo quy định của pháp luật, bà Lê T.M yêu cầu Tòa án xem xét tuyên bố anh Đinh N.T mất năng lực hành vi dân sự.

Kèm theo đơn yêu cầu, Lê T.M đã giao nộp các tài liệu chứng cứ kèm theo gồm: Giấy khai sinh, căn cước công dân, sổ điều trị ngoại trú và sổ lĩnh tiền trợ cấp xã hội của anh Đinh N.T (Bản sao); Trích lục khai tử của ông Đinh N.Đ (Bản sao); Căn cước công dân của bà Lê T.M, anh Đinh Q.T, chị Đinh T.D.T, anh Đinh N.T1; anh Đinh N.T2 (Bản sao);

- Những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là anh Đinh Q.T, chị Đinh Thị Diệu Trinh, anh Đinh N.T1, anh Đinh N.T2 thống nhất với nội dung và yêu cầu mà bà Lê T.M đã trình bày nêu trên và không bổ sung gì thêm.

Quá trình giải quyết vụ việc, Tòa án nhân dân thành phố Huế đã tiến hành trưng cầu cơ quan chuyên môn giám định về năng lực hành vi dân sự đối với anh Đinh N.T theo quy định của pháp luật.

Tại phiên họp, đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Huế tham gia phiên họp có ý kiến phát biểu như sau: Lời khai của người yêu cầu cũng như những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan về tình trạng bệnh lý tâm thần của anh Đinh N.T phù hợp với các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ vụ việc cũng như kết quả trưng cầu giám định của Tòa án nhân dân thành phố Huế được Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Miền Trung giám định kết luận: “Thời điểm hiện tại, anh Đinh N.T mất hoàn toàn năng lực hành vi dân sự”. Do đó, bà Lê T.M yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Đinh N.T bị mất năng lực hành vi dân sự là có cơ sở, đề nghị Tòa án xem xét chấp nhận.

Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Đề nghị Tòa án xem xét buộc bà Lê T.M phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; lời trình bày của những người tham gia phiên họp và ý kiến của đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thành phố Huế nhận định như sau:

[1] Về thủ tục tố tụng:

Đây là yêu cầu giải quyết việc dân sự, người yêu cầu và người bị yêu cầu đều có địa chỉ cư trú tại thành phố Huế. Căn cứ quy định tại khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật tố tụng dân sự, Tòa án nhân dân thành phố Huế thụ lý giải quyết vụ việc là đúng thẩm quyền.

[2] Về nội dung vụ việc yêu cầu anh Đinh N.T mất năng lực hành vi dân sự, thấy rằng:

Theo lời khai của người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan thì anh Đinh N.T từ lúc mới sinh ra đã có biểu hiện chậm biết đi, cầm đũa cầm sinh, không nói được, chỉ biết ú ớ và thường xuyên chảy nước miếng, đi học tại trường khuyết tật nhưng không tiếp thu được. Từ năm 2004 cho đến nay, anh T thường xuyên có các biểu hiện của bệnh tâm thần như: La hét, khóc thét, tự hành hạ gây thương tích cho bản thân và nhiều lần uy hiếp hành hung người thân trong gia đình, mọi sinh hoạt cá nhân của anh T đều phải có người nhà nhắc nhở và hỗ trợ. Mặc dù được điều trị và uống thuốc thường xuyên nhưng bệnh của anh T vẫn không giảm mà ngày càng nặng hơn.

Trên cơ sở yêu cầu của người yêu cầu, Tòa án nhân dân thành phố Huế đã tiến hành trưng cầu cơ quan chuyên môn giám định về năng lực hành vi dân sự đối với anh Đinh N.T. Trung tâm giám định pháp y tâm thần khu vực Miền Trung đã tiến hành thăm khám và kết luận tại bản Kết luận giám định pháp y tâm thần số: 1534/KLGD ngày 24/8/2022 về tình trạng tâm thần và năng lực hành vi dân sự của anh Đinh N.T như sau:

“Thời điểm hiện tại:

a. Kết luận về y học: Chậm phát triển tâm thần mức độ nặng có tật chứng tác phong đáng kể (F72.1)/ Cầm đũa cầm sinh (H91.3);

b. Kết luận về năng lực hành vi dân sự: Mất hoàn toàn năng lực hành vi dân sự”.

Tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự quy định: *“Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần.”*

Như vậy, căn cứ vào kết luận giám định pháp y tâm thần và các tài liệu chứng cứ có trong hồ sơ vụ việc, ý kiến phát biểu của đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Huế tham gia phiên họp, Tòa án nhân dân thành phố Huế nhận thấy yêu

cầu của bà Lê T.M về việc tuyên bố anh Đinh N.T mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ nên cần chấp nhận.

[3] Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự:

Bà Lê T.M phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ Điều 22 của Bộ luật Dân sự; khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; Điều 370; Điều 372 và Điều 378 của Bộ luật tố tụng dân sự; Nghị quyết số: 326/2016/NQ-UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà Lê T.M.

Tuyên bố anh Đinh N.T, sinh ngày 22/4/1984; địa chỉ: Đường Bà T, phường X, thành phố H mất năng lực hành vi dân sự.

Giao dịch dân sự của người mất năng lực hành vi dân sự phải do người đại diện theo pháp luật xác lập, thực hiện.

2. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự:

Bà Lê T.M phải chịu 300.000 đồng lệ phí giải quyết việc dân sự nhưng được trừ vào số tiền tạm ứng án phí đã nộp theo biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số 0004376 ngày 03/8/2022 của Chi cục Thi hành án dân sự thành phố Huế, tỉnh Thừa Thiên Huế. Bà Lê T.M đã nộp đủ lệ phí giải quyết việc dân sự.

3. Về quyền kháng cáo, kháng nghị:

Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đều có mặt tại phiên họp nên có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Viện kiểm sát nhân dân thành phố Huế có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh TT – Huế (Phòng KTNV-THA);
- VKSND thành phố Huế;
- Người yêu cầu;
- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan;
- Chi cục THADS thành phố Huế;
- UBND phường X;
- Lưu Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Ngô Văn Nam